

EL PROYECTO POLÍTICO DE LES CUP (Candidatures d'Unitat Popular): Entrevista a David Fernández y Anna Gabriel¹

Per Marta Cruells i Ricard Vilaregut

Com neixen les CUP, quan i quina és la hipòtesis de partida?

David: Doncs podem parlar de tres talls. El primer al 1968, així és com neix les CUP com a moviment de l'esquerra independentista catalana contemporània i sota el franquisme, amb el principi fonamental de la qüestió social i nacional. Segon tall 1978, els poquíssim actors que fan una crítica oberta al que significa la reforma impune del franquisme i per tant tres referències municipals que són: la CUP a Arbúcies que porta com a programa polític els 4 punts de l'assemblea de Catalunya que mai es van complir, que era el programa unitari de la resistència antifranquista. El COP de Ripollet, que neix de les lluites obreres autònomes al marge dels pactes de la Moncloa. I Sant Pere de Ribes, on sí que guanya la ruptura a nivell municipal. Però això és una volta en el desert ofegant del que va significar la transició com a absolutització del que podia o no ser la política, o del que podia o ser la democràcia, o del que podia o ser l'economia. El tercer tall en la història de la CUP és el 1986, on neix formalment la CUP en un context amb les darreres culatades de la transició com és amb el referèndum de la OTAN guanyat però perdut i amb una re-aposta cap al municipalisme. I aquí hi ha una llarga travessa fins al 2003 que és quan s'entra ja en un cicle de combinació de cicles de moviments socials autònoms com el de la insubmissió, okupació, ecologisme, feminisme per una banda i l'esquerra independentista que es comença a re-articular en base a ateneus i casals a principis dels 90. Al 1991 hi ha dos ateneus independentistes al territori i al 2015 n'hi ha 200. I un altre canvi seria l'entrada al parlament, en un context amb una triple crisi nacional, socioeconòmica i democràtica i s'opta per primera vegada que per un espai supra-municipal.

A part d'aquest salt al nivell supramunicipal, com afecta al projecte de la CUP la darrera crisi. Part de la hipòtesis inicial es regenera?

¹ Este artículo forma parte del *Anuario de Movimientos Sociales 2014*, publicado por Fundación Betiko en Enero 2015. Disponible online en: www.fundacionbetiko.org

David: Depèn perquè nosaltres la crisi, la nostra denúncia de la crisi com a mínim com a generació és des dels jocs olímpics, perquè el nostre mileurisme no és per Lehman Brothers. És des del 1993 quan CCOO y UGT permeten la legalització de les ITTS. Totes les crítiques són a un sistema de producció-reproducció de lògiques representatives, i que s'aguditzava amb la crisi i pensem que hi ha el 15M també. Hi ha les vagues generals, hi ha tres vagues generals en dos anys, i tot s'ajunta en una crisi que és sistemàtica i cultural. Però la hipòtesis és que falta un instrument d'intervenció en l'àmbit supramunicipal.

Anna: I aquest últim cicle que anomenava el David i que s'inaugura amb el que s'anomena la declaració de Vilafranca de l'any 2000, que és quan s'aposta per aquesta imbricació local de tota aquesta generació de militants que venen de cicles i de sectors de lluita molt diversos. Els primers regidors surten el 2003. Estem en un context on encara no es parlava de crisi, on encara no es parlava de la bombolla immobiliària, però malgrat això la CUP ja parlava de crisi, ja parlava d'un model territorial insostenible, parlava de models urbanístics que no s'adequaven als models sostinguts, de que s'estava construint per sobre de les possibilitats reals del país, de que els ajuntaments no feien prou per vetllar per la gestió del diner públic, i de que la democràcia formal tenia moltes debilitats. És a dir, al 2003 aquell discurs semblava que no tenia lloc perquè tot anava bé, perquè els ajuntaments tenien diners, i on no es veia la necessitat de fer discursos que intentessin impugnar tot això com les CUP ja feien, no en solitari, les candidatures alternatives del Vallès també. Crec que d'alguna manera poses els fonaments del que vindrà després. I la gent reconeix en la CUP aquesta socialització i crítica des de feia anys. Per tant, no es tracta d'una aposta conjuntural perquè les coses ens estan anant malament, sinó que és més una crítica de que amb aquest sistema, amb els partits polítics que tenim, amb la democràcia formal hi ha límits que cal sobrepassar.

Creus que s'ha modificat el discurs de les estructures internes de la CUP en aquests últims tres anys?

Anna: totalment, perquè abans es funcionava molt per intuïció política. No hi havia grans infraestructures de coordinació, no hi havia cap tipus d'òrgan nacional que donés directrius de cap a baix, no hi havia alliberats a la organització, i hi havia coordinacions territorials però no s'encarregaven que en el dia a dia s'acabés fent el mateix. Sí que per intuïció espontània acabaves fent el mateix que els teus companys de Valls.

David: Sí al final es feia el mateix en el territori encara que fos de manera inductiva o deductiva o constatativa.

Anna: Per mimetisme també, perquè quan els companys de Vilanova començaven a fer punts de trobada per fer el programa i de cop les CUP feien punts de

trobada per fer el programa perquè havia agradat el que feien els companys. I per exemple durant la campanya del 2011 es va veure claríssimament, si miraves el material de les campanyes que es feien arreu del país hi havia tot un aire fresc i compartit que venia d'aquesta intuïció i memòria compartida. Però ja et dic que no hi havia una estructuració perquè no era necessària. A nivell nacional, entrar al parlament sí que t'obliga a posicionar-te sobre molts temes dels que tu no haves tingut la necessitat de tenir un posicionament. Tenies posicions sobre les qüestions dels municipis però més enllà no ens veiem obligats. I ara els disputats han de tenir opinió i posicionar-se sobre temes de lo més divers cada 15 dies al ple. I això t'obliga a dotar-te d'espais de debat.

David: Jo també diria, igual estic esbiaixat per l'àrea metropolitana-urbana, que a part de la lògica inductiva o deductiva també hi ha havia la productiva. Una olla que eren els moviments socials alternatius que ningú els hi feia cas, com per exemple el moviment okupa. Tot el que deia el moviment okupa al 1990 sobre l'especulació ens ha rebotat als nassos, o tot el que deia el moviment altermundista el 2011 ens ha rebotat als nassos, tot el que deia el moviment antinuclear el 1987 ens ha rebotat als nassos amb Fukushima. És a dir, la producció prèvia dels precursors, que la CUP ho és per mi en el àmbit municipalista i que surt pel principi del que no hi ha, hi ha un principi de necessitat que provoca que gent que no es coneix de res acabi fent un mateix artefacte polític i metodològic. Perquè la política oficial, i el menyspreu que hi havia a Barcelona, de amb quina arrogància et feien fora de l'ajuntament, des de l'esquerra tripartida diguem-ho tot. Perquè sinó no podrem entendre el que vindrà ara. El casal de joves de gracia s'aprova el 1991 i s'inaugura el 2011 i en aquells 20 anys el moviment juvenil obra 15 espais alliberats amb les nostres mans, que té tot una lògica d'autonomia, d'autogestió, de construcció. Construeixes al marge, i gràcies que així ho fas perquè sinó seriem un joves conduïts, monitoritzats i tindríem un casal de joves totalment controlat com ha passat en altres casos a Barcelona. El cicle de moviments socials, municipalisme alternatiu i de l'esquerra independentista sempre ha anat en paral·lel.

Anna: Evidentment comptes amb tot això. La CUP té discurs no gràcies a les estructures que ha desplegat la CUP, no s'entendria el que està passant al parlament sense tot aquest bagatge més ampli d'espais i moviments, plataformes i xarxes que han estat generant discurs.

Quan decidiu entrar a nivell municipal com a candidatures dintre de les institucions com ho plantegeu internament? Per exemple pel que fa a les persones que han de ser escollides.

David: Per principi de marro, a qui li passes el marro. Jo no conec cap CUP local on hi hagi una batalla campal per veure qui serà regidor. Es un espai desgastant i que no és al que està acostumat l'activista o militant de base, i és un terreny advers. Tota la alegria després de sortir i gaudir, però és un marro. En el cas del parlament s'escullen

perquè l'esquema previ era de simbiosi de lluites socials obertes i de l'esquerra independentista, i va ser per primàries en aquell cas. En els municipis també s'escull per assemblees obertes tot. Més o menys, igual en algun no perquè hi ha consens molt alt.

Anna: És estrany que no trobis entre les 160 que ara es presentaran que hi hagi alguna que no hagi fet assemblees obertes per fixar programa, per decidir codi ètic i per triar llista. Però no és una directriu que la CUP nacional els hi diu a les 160 candidatures que han de fer assemblees obertes etc., sinó que és perquè ja van començar amb assemblees obertes per preparar pressupostos, per fer balanç del que fa l'ajuntament i per preparar la candidatura.

David: El que sí que hi ha són els vicis propis del sistema assembleari. Que no és un sistema pur i perfecte, que hi ha gent que parla més i se li fa més cas, que hi ha gent més activa, que dinamitza etc. Però és lògic tot això, no obstant, com a mínim el mecanisme d'assemblea oberta et permet que tothom pugui expressar-se, dissentir, criticar. I sí que a vegades no es fa perquè hi ha una relació de poder però això són lògiques internes que es van treballant.

Anna: També i altres qüestions com per exemple que de les 160 candidatures que ara presentarem no hi haurà mes del 30% que seran encapçalades per dones. Això per exemple si tinguessin una estructura amb més fortalesa a nivell nacional que pogués corregir-ho no passaria.

David: Es podria fer a nivell territorial de comarca i que es possessin d'acord per veure qui va de caps de llista, però no es fa de moment.

La CUP és un moviment de militants però ens agradaria saber com es dóna l'entrada de ciutadans/es no movimentistes: si entren o no, si hi ha capacitat d'entrar, quina relació hi ha entre la CUP local i els moviments socials, i si la CUP planteja un discurs de classe. Es a dir, la CUP es per la gent marginalitzada, precària o també hi han CUPs interclassistes?

Anna: Depèn de la mida del municipi i del tipus de relacions que es poden establir, però en general jo diria que el moment previ a precampanya és un moment d'entrada de gent que no hi estava. Acostuma a ser un moment en que la candidatura fa l'esforç d'anar a parlar amb gent de coses concretes com pot ser perquè t'ajudin a fer l'eix d'urbanisme i vas a veure un aparellador i aquell aparellador s'acaba potser convertint en militant de la CUP. O hi ha una dinàmica també que passa bastant que és que la gent que pivota al voltant dels casals o ateneus i que d'una forma més o menys natural acaba passant per l'espai de la CUP. En llocs més grans, potser si que es fa de manera més premeditada i es busca per exemple anar als barris on es té menys presència o en determinats sectors. Jo conec més la realitat de pobles petits i de ciutats mitjanes i encara és bastant aquest plantejament el que es fa. I sí que hi ha composició

interclassista. Jo diria que no tens grans potentats o representants de grans oligarquies o noms que podrien identificar-se amb lobbys dels que manen però sí que evidentment hi ha perfils de persones que no serien susceptibles de ser anomenades precàries. Tens funcionaris públics que són classe treballadora però sense dificultats econòmiques importants.

David: El COP té una composició de classe de 100 regidors. El projecte és obvi que es de repolitització dels barris populars, és un instrument d'intervenció democràtica de les classes populars. Però qui són les classes populars? perquè avui són el 99%. Les classes mitges són un miratge que han desaparegut. Això és així, però l'altre és que la CUP és polièdrica i afortunadament hi ha de tot. Tanmateix, per altra banda també som un miratge dels problemes de la política, per exemple de migrants n'hi ha molt pocs. I la CUP això ho ha de treballar, però el projecte és d'organització de les classes populars tot i que la realitat és molt més plural. I les persones que estan actives no totes tenen perquè estar severament castigades per la crisi. Si que tenim moltíssims joves i si mires les dades podem dir que són les principals víctimes de la crisi. Però altres sectors no, i en funció també d'una percepció molt desigual de com entenem la consciència de classe. Perquè estem ja en una divisió trial, els que tenen treball fix (de coll blau o funció pública), els que estan precaritzats, i els que estan exclosos. I no tens els mateixos dispositius per uns que pels altres, i la CUP clarament va dirigida a les persones precàries i excloses, i amb els còmplices dels fixes. I patim una altra cosa que és que encara vivim de l'antic règim. La delegació en política continua existint. Ve moltíssima gent que pateix la crisi que et diu ànims i endavant sou els millors i estem amb vosaltres però no entren per la porta dient ànims i endavant i ho anem a fer entre tots, que seria el desitjable. I depèn de les zones, de les CUP que hi ha, n'hi ha d'històriques, d'hegemòniques i CUPS recent creades que ara serà la primera vegada que fan una experiència municipalista. També hi ha una component molt transversal, per exemple en aquestes eleccions s'està apropant gent que provenen d'altres tradicions polítiques que van des del socialisme fins a antics psuqueros.

I estan disposats a participar a les assemblees?

David: Sí, sí, però a vegades els hi fem por perquè veuen la vida quotidiana que portem i diuen vaja doncs mira us faré un cop de mà amb la ponència que heu de fer, però veuen el ritme de l'activista i es paren. I a vegades fa por també la rigidesa ideològica. A vegades entres en un lloc i segons qui parli doncs et fa més ensurt que alegria.

Anna: Per exemple a Vilassar de Mar s'anirà en coalició CUP-ICV on hi ha però un tall generacional important amb tot un batalló de joves important i unes 40 persones més grans i els joves van voler fer un debat al voltant de la desobediència i clar la gent no acabava d'entendre de perquè s'havia de parlar de desobediència si total anaven a

l'ajuntament de Vilassar de Mar a treure un parell de regidors i que el que calia era parlar de cultura, urbanisme, mercat etc. Però els joves volien i creien que era important plantejar-se aquest debat, quins límits té, quins reptes planteja, nova institucionalitat i clar són codis totalment nous. Tu pots haver vingut de la militància psuquera, d'ICV però tenies uns altres codis i concebies la institució d'una altra manera i amb molta lleialtat cap a la institució, amb molta esperança cap a la institució, encara amb un discurs de recuperem-la i fem una gestió honesta, transparent dedicada a la ciutadania. Però els joves tenen un altre paradigma, creuen que la institució té més límits que oportunitats, al carrer és on hi ha el potencial, a la institució només anirem a fer d'altaveus i a tenir-hi un peu, però l'altre està fora a la masia ocupada, la cooperativa de consum. I tenen mirades focalitzades cap a llocs diferents. I aquests encaixos són complexes i es veu el que passa amb aquesta entrada de gent que no forma part del cordó tradicional de l'esquerra independentista i que no és el perfil de l'activista dels moviments socials. Però sí que és veritat que també veu, amb el que es mou a l'entorn de la CUP, l'oportunitat de fer municipalisme.

David: Però clar hem de valorar quanta gent s'incorpora realment. Excepte la PAH que ha pogut mobilitzar als afectats, a la resta li costa molt entrar i també perquè venim d'una tradició de l'autoritarisme. No és només una candidatura municipalista. Es tracta de totes les conseqüències d'un règim de privatització de la política.

Fa un moment heu esmentat la dinàmica de fer codis ètics i d'introduir mecanismes que condicionin l'entrada a les institucions i que provoquin canvis en la democràcia representativa tal i com l'hem conegut. Aquesta tensió en el model democràtic com la penseu des de les CUP? Pel que dieu no hi ha un discurs unitari, doncs el sector més jove perceben la institució i les possibilitats de regeneració de la pròpia democràcia formal de manera diferenciada.

David: No, però sí que hi ha reflexió. El projecte de les CUP no es basa en fer una candidatura sinó que es tracta només d'un instrument, i organitzes l'instrument i el pintes del color que vols i vols que sigui assembleari. Però quan dius regeneració el primer que pensa la CUP es reconstruir el teixit social del municipi. O l'esquerra independentista i els moviments socials, després això es pot convertir en una candidatura però el que està en crisi és el vincle social comunitari i això no ho reconfortarà una candidatura. El primer és reconeixem-nos entre nosaltres com a subjecte polític i empoderar-te, i a partir d'aquí intervenir. I per tant es tracta de posar mecanismes també de no acumulació de càrrecs, de diners, i de cadires en el temps i l'espai. I funciona tot plegat perquè és una cultura diferent del treball en equip, de la rotació i també vinculat a la salut mental.

Anna: Sabem perquè coneixem que hi va haver altres experiències polítiques en el país de quantitat de gent honesta i militant, austera i exemplar que alguna cosa els hi

va passar amb l'entrada a les institucions. Després de l'alegria de recuperar-les per part de les classes populars, precisament per donar serveis a la ciutadania, alguna cosa va passar que l'esquerra d'aquest país va generar un model de participació que no era el millor, amb situacions de corrupció que són molt vergonyants, i on es generen carreres polítiques de per vida. I tot això es te molt present i hi ha molta gent que te familiars que han estat aquests militants, i per tant dius: m'he de dotar d'algun mecanisme que faci que no em converteixi amb això. Perquè aquesta gent a la que critico ara no és que jo sigui més intel·ligent, ni millor o més honesta sinó que hem de dotar-nos de corretges de seguretat i de correcció per evitar que ens passi el que els hi ha passat als que ens han precedit. Per tant, dotar-te de mesures de rotació, limitació de sous, etc., és important per no generar un altre exemple pel qual haves nascut per combatre'l.

Fins a quin punt és un objectiu vostre també a l'hora d'entrar a la institució obrir el procés de decisió?

David: És un element singular i particular i del que es tracta és de redistribuir el poder i no només políticament sinó també social i econòmicament. I això es fa per nosaltres des del cooperativisme, des del municipalisme, des del feminisme. Són els principals instruments d'intervenció i cap passa per la institució, excepte el municipalisme. Les altres són lògiques de decisions polítiques comunes i socials. Però no carreguem contra la generació anterior. Hi ha mil exemples de com comences aquí i acabes gestionant el capitalisme. La lògica és molt més redistribuïda i no només d'aspiració a la presa de poder. Són altres formes de poder, i es tracta de com et relaciones i de com redistribuir-ho socialment. I quan la CUP s'organitza per entrar no ho fa per entrar a l'ajuntament sinó perquè hi hagi un contrapoder efectiu a fora. I això es així i és bo saber-ho. A les eleccions passades del 2011 quan hi havia una CUP l'alcalde ja estava cagant-se amb tot perquè veia que ara li tocava treure els papers i justificar tot i sabia al que s'enfrontava. I això sí és fruit de l'entrada al municipi que és un poder democràtic reconegut però el poder es una qüestió que va molt més enllà i aquí és d'inspiració el zapatisme, que sempre ho diem. I barrejar les dues coses com deies tu, que passa amb l'esquerra al poder i que passa amb el poder redistribuït. La CUP és un instrument, i no diu que s'ha de fer amb les bales de goma. Stop bales de goma diu el que s'ha de dir, la CUP no diu quina ha de ser la política sobre el fracking, no agafa la llei contra la homofòbia i la canvia al seu gust sinó que agafa la proposta que fa el moviment LGTBI i està al servei de les lluites obertes. Nosaltres no substituïm ni estem davant ni darrera de ningú, estem al costat.

Anna: Però no és tant obvi en determinats llocs trobar-te ja plataformes organitzades que actuïn com a contrapoder i que diguin el que es vol que es digui des dels moviments. Tanmateix es tracta de generar aquests espais, per exemple a les legislatures del 2007 hi havia tot el tema de les àrees residencials estratègiques i allí on teníem representació es va sotmetre a referèndum i es volia créixer més

urbanísticament. El fet de fer el referèndum és una mostra de com pots sotmetre a consideració popular algunes qüestions. D'altres les has d'ajudar a articular i has d'aconseguir que alguna lluita del carrer t'ajudi a fer la pressió que vols i això no sempre està. I aquí està la virtut de la pota al carrer, no de relació amb el que ja preexisteix sinó també d'impulsar aquests processos al carrer. I després els límits que te tot això perquè a vegades els espais de participació *per se* tampoc generen transformació social. Depèn de quins contextos la gent s'organitza en una lògica de NIMBY perquè no volen no se quin equipament o infraestructura. No sempre el carrer és favorable a postulats com els que serien els nostres. I aquí està el repte que es dibuixa, de que siguem capaços de parlar d'obertura, de participació però situant els límits en determinades qüestions. Nosaltres no sotmetre'm a referèndum si la comunitat islàmica d'un municipi te dret a tenir una mesquita. És millor de fet que no es sotmeti a consulta i entendre que això s'ha de fer bé. Sobre la participació en abstracte, que ara se'n parla molt, la nostra proposta política seria aquesta; participació, obrir les institucions, transparència, tot, però hi ha principis irrenunciabls per nosaltres que estan en el nostre programa polític i que s'han discutit en obert i que posen límits.

David: Després hi ha les contradiccions en l'àmbit superior. Tot això que és el marc polític, emancipatori, transformador que planteja la CUP al parlament s'esmicola. Ni assemblees, ni debat, ni res. Funciones per deducció col·lectiva. Has de pensar que faria l'assemblea però clar suplantes cada dia l'assemblea quan tens 50 mocions a decidir cada dia. Al principi vam fer una teoria que era que el 90% sabríem el que hem de fer, el 5% per inducció col·lectiva i el 5% de dir que no voltem perquè ho hem de discutir. I al final ha sigut un 70/% que era lògic, un 20% que s'havia de matisar i un 10% que no sabies que havies de fer. I això ho has de dir, però ja no és que les assemblees obertes no estiguin sinó que ni la militància de la CUP aguanta el ritme. Ni els òrgans que hem vertebrat per debatre cada mes el que fem al parlament aguanta el ritme. El sistema està pensat precisament perquè hi hagi uns secretaris generals que toquen el xiulet i tu votes això. O que estan acostumats a altres coses i és que et truqui el lobby de x i et digui tu vota això, sigui la eòlica, la banca o qui sigui.

Però aquí entra la confiança dintre de la vostra organització, no?

David: Clar, però també entra el pòsit o solidesa ideològica i programàtica. No hem tingut grans discussions ni grans errors la veritat, i pots trobar alguna votació que hagi tingut que algú de fora o extern t'hagi demanat alguna cosa però que es quedi curta. Per exemple el PSC que en sanitat demana coses però sempre curtes doncs ens abstenim perquè diem que és una vergonya perquè nosaltres no volíem aquell punt només sinó que en volíem 10 més. Entres en la lògica parlamentaria minimalista.

I en aquets sentit, quins mecanismes creieu que necessitem a nivell parlamentari per sortir d'aquesta dinàmica?

David: L'esquema teòric de la CUP es bo per mi. L'esquema era el GAP, l'òrgan que decideix l'acció parlamentària i aquí tens totes les territorials, totes les entitats que donen suport a la CUP però que no són de la CUP com per exemple En Lluita i altres espais, és una espai obert i això és cada mes. I després l'element teòric que per nosaltres era fonamental eren els grups de treball que són 12 i són temàtics com ara cultura, urbanisme, territori, economia etc. I aquest treball teòric no només és per l'acció parlamentària sinó que afecta també a les territorials, a municipis i per tant està produint continguts, crítica i reflexió de manera més ampla. I això a l'hora de la veritat amb el ritme de creuer del parlament, on ara per exemple tenim 10 projectes de llei d'urgència, això és el futur sens dubte però encara s'ha de millorar aquesta estructura que hem creat.

I aquesta segmentació temàtica no et limita treballar aspectes més transversals a nivell de contingut?

David: No aquests grups de treballs no tenen el poder absolut, són grups de reflexió i després tenim l'estructura de la CUP que són l'assemblea nacional, les territorials i el secretariat i aquests són els òrgans de decisió política. Per exemple, si la CUP està a favor o contra dels transgènics en format A o B o C es decideix aquí. El grup de treball pot fer proposta però després és l'espai polític el que decideix. I en aquestes assemblees tothom pot fer esmenes, són de baix a dalt.

Anna: El repte és seguir repensant el mecanisme doncs hem vist que això que estava pensat perquè fos participat amb les territorials, organitzacions i grups de treball té una periodicitat mensual que no serveix. Serveix per transparència però per donar resposta als posicionaments que els diputats han de tenir cada setmana no arribem. I per tant hauries de tenir activada aquesta gent al mateix ritme que ho està el diputat i això és impossible i tampoc vols que pel ritme parlamentari la gent deixi de fer el que estava fent i que valores moltíssim.

David: I darrera hi ha la por de fa dos anys i mig de que la institució se'n mengi. És a dir la CUP som moltes coses i no es tracta de que el conjunt d'activistes estigui treballant amb un enfoc sobre el parlament perquè sinó se'n menja la institució. Els activistes han de fer el que han de fer, i has de mantenir aquest equilibri.

Anna: Jo crec que el repte és seguir pensant doncs tampoc tenim gaires exemples de partits d'extrema esquerra anticapitalistes i feministes i que a més tinguin reivindicacions nacionals a Europa dels que puguem aprendre de les seves pràctiques. I a vegades els exemples que ens inspiren són de contextos molt diferents al nostre i tampoc pots acabar de fer una mimetització directa. El repte, per tant, és de polir tot això però sobretot bolcar tota la informació al grup parlamentari i fer formació i apostar pel bagatge acumulat i entendre que darrera de cada decisió presa i cada posicionament

hi hagi un relat de com s'ha pres aquella decisió, què ha acompanyat aquesta decisió, les pors o no a equivocar-se, tot.

David: Això sí que ho tenim, si demà truca algú preguntant perquè heu fet aquella moció se li envia un correu amb tota l'explicació. S'ha de sistematitzar millor però existeix.

Anna: Sí però per exemple hi ha debats que són diferents que en els municipis que tenen poques competències, i en tindran menys, i que són espais executius. El parlament no, i aquesta és la gran diferencia. Com que no executa té més de circ el seu plenari. Com que jo puc demanar i fer la carta als reis perquè després no em tocarà executar-ho o perquè estic en la oposició i no hauré de fer-ho entres en una lògica perversa. I a nosaltres ens ha faltat temps per treballar millor quin paper ha de fer la oposició i com distanciar-te d'aquesta oposició clàssica. El PSC cada setmana a ensenyament demana la construcció de deu escoles noves i obertures de línies de P3 i de les escoles bressol que serien necessàries pel doble de la població que tenim. Front això que fas? Et posicionen votant permanentment les propostes d'una oposició que saps que ho fa només per oportunisme polític i que es salta les limitacions evidents per dur a terme aquestes accions a posteriori i que actua per tant d'una forma clientelar amb les AMPES que amb bona voluntat confien en aquella decisió parlamentaria. Si et desmarques d'aquella decisió i l'AMPA no entén com no has donat suport. Per tant, és de profunditat la feina que s'ha de fer i no només de polir un engranatge intern. Es tracta de re-polititzar a nivell de país i no només amb les teves bases, i explicar perquè els partits actuen amb tant poca responsabilitat, i perquè és gratuït tot el que diguis quan estàs a la oposició, i perquè la coherència no és un valor en sí mateix, i perquè continues alimentant les relacions clientelars amb gent que li estàs fent perdre el temps amb la defensa de la teva moció quan seria més efectiu que es tanquessin a la seva escola per aconseguir que la reobrin. I per tant, la gran tasca que hem de fer és el relat de com operen els actors, i nosaltres hem de fer autocrítica també, però els nostres deures són destapar la dinàmica darrera de l'esquerra d'aquest país.

David: Aquesta lògica "clientelar" que veus quan el PSC va demanant i demanant i fa mocions en defensa dels treballadors públics quan ells han aprovat el rescat a la banca. Quan ho heu retallat vosaltres, i fer la pedagogia d'això es difícilíssim perquè la gent es utilitarista i és del "que hay de lo mío". Azcona ho deia que la política a Espanya i a Catalunya per rèplica és "usted no sabe quien soy yo y que hay de lo mio". Això encara perdura. Lo de la nova política no sé, ja em fareu un seminari a Betiko per saber que és, però jo encara no sé que és. És la vella política de sempre dels de dalt contra els de baix. I aquí sí que hi ha una cosa que et salva que és una agenda paral·lela dels moviments socials i per treballar la llei de cooperació no te'n vas al grup de treball de cooperació sinó que te'n vas pitant a la Federació catalana d'ONGs i així no estresses l'organització tampoc, sinó que et poses al servei de la xarxa d'economia

solidaria. Són agendes combinables, la pròpia i la dels moviments socials. I això també és un paraigües que et dóna seguretat quan després et pregunten i que has fet amb la llei de cooperació i dius doncs el que han dit els protagonistes.

I com enfortiu aquesta dinàmica d'explicar com funciona el sistema i de donar poder i espai a la gestió comunitària en comptes de delegar o de reclamar que hi ha d'allò meu?

David: Amb el que anomenem les organitzacions polítiques del comú que són espais públics no estatals. La xarxa d'economia solidaria és un espai públic no estatal que treballa pel bé comú. El COOP57 és un altre espais d'aquest tipus.

Però com li dones més espai polític i capacitat de decisió e incidència?

David: Jo crec que aquí la prova del coto ens diu que no es tracta de donar-li més poder sinó de que no els toquin i de no destruir aquests espais. És així, es tracta de que ni l'estat ni el mercat t'ofeguin. Nosaltres quan en el tripartit van venir i ens va dir què podem fer pel COOP57 i vam dir res, no facis res sobretot, com si no existíssim. La pregunta que feies es referiria però al nivell parlamentari?

No, a nivell municipal, on es pot tenir una relació més pròxima amb aquests actors i generar espais més amplis per al seu impuls i per enfortir les estratègies de gestió comunitària.

Anna: Jo crec que ara s'ha pogut fer el que s'ha pogut amb un grup parlamentari molt petit i en una legislatura curta i excepcional amb temes amb major protagonisme. Per tant, crec que un dels reptes que vindria ara és de ser capaços de dibuixar bé el mapa dels actors, dels límits i amb aquest retrat retornar a la xarxa social organitzada, als contrapoders incipients o als que tu voldries que es creessin i que es deixi de mirar la institució. S'està massa pendent de la institució, encara es creu que la institució pot resoldre molt. Els grups el que volen inclús quan hi ha una lluita local és portar-la al parlament i que els grups parlamentaris escoltin. Encara hi ha molt d'aquesta cultura i lleialtat a les institucions que afecta tant a les esquerres com a les dretes. Els grups polítics a més s'han encarregat de ser experts en això, i la ciutadania depèn d'aquests experts després per moure's en aquets terrenys, i tot aquest engranatge al voltant de la institució fa que es destini un temps que seria molt valuós en altres espais auto-organitzats. Per exemple, en l'àmbit de la sanitat, quan nosaltres vam decidir que sortíem del pacte nacional de salut i que sortíem no només per una crítica al paper que s'havia tingut en la gestió del govern actual i de l'anterior, sinó també per organitzar unes jornades i un pacte propi de la salut amb exemples com el de l'estat veneçolà i que els sectors de la salut omplissin el pacte alternatiu de salut i d'alguna manera entenguessin que des de les treballadores i usuàries es defensés el dret a la salut amb les

dents i que estiguessin menys pendents del que passava al parlament. Crec que aquesta és la manera de construir allà on no existeix o on està en risc.

David: Hi ha tres reflexions aquí. Una que és la discursiva i que nosaltres el parlament mai l'hem mitificat. Sempre diem que és un instrument només dintre de la caixa d'eines pel canvi polític i social. I la funcionalitat fonamental és actuar allí com a altaveu. I operar amb un discurs ideològic diferent que se surti del constrenyiment actual on per exemple es te por de dir la paraula conflicte, que només significa litigi entre interessos contraposats. La segona és que hi ha un discurs que s'ha de fer que és que la democràcia està deslocalitzada, i les polítiques, totes, i amb el que vindrà encara més, on en realitat es té mig poder real. Les grans decisions no es prenen aquí, les pren en Mas-Collell, la troika o en Montoro, que és l'agent de la troika. Com ens assabentem nosaltres dels pisos del Barcelona World? Per la conselleria d'obres públiques o per la borsa de Hong Kong, doncs per la borsa de Hong Kong. On s'aprova la ordenança del civisme, on neix la idea, al pis 22 de la Caixa i això t'ho explica la presidenta de la FABV. Això ho has d'explicar, que al sud d'Europa hi ha una pèrdua de la sobirania i que hi ha un mite al voltant de la democràcia. I jo crec amb les institucions democràtiques, penso que han estat pervertides i adulterades però al final amb l'esquema de la revolució francesa, de sobirana popular, o la revolució britànica si volem, han d'haver unes institucions polítiques que ens permetin governar. Però ara segur que no ho fan per com funcionen i pel poc poder que tenen. La matriu, o el model serien les tres democràcia cohabitants, la directa que és la que podem fer als municipis, la participativa en debats sectorials de país com l'energètic etc., i la representativa perquè has de fer el dia a dia. Però són les tres les que han de conviure i començaria dient que la més important és la de baix i la directa i aquí està la democratització de la democràcia. Que la gent participi i que es surti del frau de que la democràcia és votar cada 4 anys i prou, i de que hi hagi programes que mai es compleixen en un context de corrupció.

Anna: Hi ha exemples molt concrets i que són molt il·lustratius. Hi ha gent que quan els hi dius vols convocar una reunió amb els grups parlamentaris doncs et passo el seu correu i els convoques tu. I et diuen ah puc fer-ho? Es què a mi m'havien dit que això s'havia de fer a través d'algun partit. No tu com a col·lectiu pots enviar un correu i fer-ho. Nosaltres en aquesta legislatura ho hem explicat un munt de vegades i te'n adones com es creen unes cultures polítiques determinades.

David: És tot molt litúrgic i formal i hi ha una cultura política darrera que fa que el parlament estigui caducat, no com a institució política democràtica, però la lentitud, les formes de palau, la litúrgia que per fer una moció passen dos mesos. La cultura del poder és perversa i tendeix a l'abús, a la opacitat, i a l'engany.

La meva percepció és més aviat optimista, en el sentit de que crec que s'ha fet un salt tan discursiu com de pràctica política dels moviments socials i de la CUP en els últims 5/10 anys. I que potser el que fa la CUP es posar les bases.

David: si, és canvi de cicle.

Jo el que veig és primer el nivell de militància on estem condemnats a ser activistes i això vol dir factura generacional i personal. És aquest el punt flux? Perquè coses fetes n'hi han, hi ha un camí i pensem que fa uns anys no hi havia res.

David: Està clar que no hi ha retorn i que el passat ja no tornarà. Estem en un espai de reformulació col·lectiva de com serà la nostra vida política col·lectiva i és molt difícil tornar enrere com a mínim en el cas català. La gent no assumirà tornarà al cicle anterior. I tot sempre és dialèctic i contradictori i altern i a vegades tens la sensació de que estàs a matrix, però clar qui ho havia de dir que es prohibirien les bales de goma, que es prohibiria el fracking, que tindriem una llei contra la homofòbia, que es podrien tenir debats tranquils sobre el capitalisme. Hi ha precursors que no són només la CUP sinó tot un magma de moviments que ha estat allí i el mèrit és dels qui fa 20 anys picaven pedres a les fosques i sense previsió de que res canviés mai. I l'altre és la qüestió personal i que s'ha de canviar perquè en el full tens que faràs 8 hores al dia i jo en faig 16. Però també perquè és un espai específic ja que de la CUP hem estat tres només, has d'assumir la part mediàtica, la part parlamentària i la part política. I hi ha hagut una disfuncionalitat que ara és el moment de revisar-la. I que els portaveus no han de ser el diputats. Però al parlament hi ha tres persones i la CUP és molt més que això. Però hi ha exemples com COOP57 que combina perfectament vida laboral, familiar, personal i política. També és veritat que des del 2004 al 2009 quan ho vam crear eren moltes hores de treball gratis però tot es construeix.

Anna: Els primers regidors tampoc es poden comparar amb els que hi ha ara i els primers diputats de la CUP tampoc seran comparables amb els que vindran, com la primera generació d'insubmisos tampoc van ser la primera. Penso que de la mateixa manera que quan la CUP passa per un ajuntament hi ha coses que es fan irreversibles, perquè hi ha determinats debats que fas entrar en l'arena política i que allà queden. D'alguna manera re-polititzes el plenari, obres escales. No és canvi de règim ni res però el pas de la CUP al parlament també haurà generat uns canvis. És un tipus de gent que entra al parlament amb un tipus de costums i per exemple hi havia gent que els hi sorprenia que nosaltres quan venia la dona de la neteja ens aixecàvem per no molestar i donàvem les gràcies. Perquè per nosaltres com no hem tingut mai servei no era quelcom natural.

David: Hi ha una composició classista al parlament, i hi ha una tensió classista també. I després hi ha altres tensions, hi ha moltes persones al parlament que encara avui en dia no saben que significa la indignació, no han entès que el sistema està en

col·lapse i que no aguanta més. I no ho veuen perquè estan al seu món, hi ha gent al parlament que levita per damunt de les coses i hi ha altres que no i que saben que la crisi toca les arrels. Quants diputats parlen al parlament per ells mateixos sense que els hi escriguin els discursos? Sovint hi ha molta mediocritat i tenim una partitocràcia. Pensem que de la política hi ha fugit molta gent, intel·lectuals, que deien jo no em fico aquí.

Anna: Per fer de corretja de transmissió del que et diu el lobby de torn tampoc necessites grans intel·lectuals allí. Els nostres diputats no repetiran perquè és impossible perquè es reuneixen, es tanquen en oficines bancaries, es mobilitzen al carrer, fan intervencions permanentment en faristol en les comissions, es fan els seus discursos, etc. Hi ha persones que fan al llarg de la legislatura quatre intervencions puntuals i el divendres no trepitgen el parlament i el dilluns tampoc. Així clar que pots estar molts anys de diputat. A hores d'ara en aquesta legislatura en proporció els que més han intervingut són els diputats de la CUP. I a vegades ens diuen home venen altres diputats dels partits tindria que venir un de la CUP, però clar el nostre diputat suposa un 33%, el seu un no és el mateix que un nostre. I ara la comissió pujol ens treu dos diputats permanentment.

Però tot plegat suposa un cost alt i una determinada relació entre vida i política...

David: té un cost sí, la decisió de la CUP de no hipertrofiar-se amb el parlament té un cost en els diputats que estem allí. I clar et preguntes i una feminista que pensa d'això. No fem mocions a google, no ho fem així, i tenim gent com la Isabel o el Quim amb un bagatge cultural potent i que et permet saber que has de dir però no és fàcil i que hem de treure moltes lliçons i saber els riscos i les avantatges. La CUP a més ha portat un discurs postcapitalista, de democràcia radical, de denúncia de les estructures i això forma part de la democràcia representativa que és un esquema contradictori i complex però es el que té la democràcia, el retorn de la democràcia a la democràcia. I la clau és tenir sempre un peu al carrer, i quan dubtes sempre penses en el fora. I nosaltres som la rèplica del enfora a dintre i el dia que ens pensem que som dins llavors la CUP deixarà de ser la CUP, podrà ser una altra cosa legítima també, però serà un altra invent, dispositiu o un altre codi.